

Motion till riksdagen 2022/23:615

av **Markus Kallifatides (S)**

Modernisering av det finanspolitiska ramverket

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tidigarelägga översynen av det finanspolitiska ramverket och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inom ramen för översynen av det finanspolitiska ramverket övergå från överskottsmål till balansmål och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öppna för lånefinansiering av vissa strategiska infrastrukturprojekt med stor klimatnytta och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige går en orolig ekonomisk tid till mötes med höga energipriser, hög inflation och räntehöjningar. Samtidigt har Sverige en varaktigt hög arbetslöshet kombinerat med en klimatomställning som kräver kraftfulla investeringar. Utöver detta har välfärden sedan tidigare stora finansieringsbehov och riksdagen har beslutat om en permanent anslagshöjning till försvaret. Detta ställer frågan om den ekonomiska politikens ramar det kommande decenniet på sin spets.

Åtstramningspolitik, där staten går fram med kraftiga nedskärningar, skulle hota att ytterligare förstärka den lågkonjunktur som befaras komma. Tidigare perioder av åtstramningspolitik i Sverige och Europa vittnar om förödande konsekvenser för låg- och medelinkomsttagare och välfärden.

Erfarenheter från Storbritannien har visat på att en expansiv ekonomisk politik byggd på ofinansierade skattesänkningar kan få stora negativa konsekvenser, med högre inflation och räntor samt ett betydande förtroendetapp från finansiella marknader (IMF 2022a).

Runtom i Europa finns det dock andra exempel på hur den ekonomiska politiken kan anpassas efter den nya verkligheten. Fler och fler länder, däribland Tyskland och Nederländerna, gör nu, jämte riktade köpkraftsförstärkningar för ekonomiskt utsatta hushåll, lånefinansierade satsningar riktade mot långsiktigt tillväxtskapande och inflationsdämpande åtgärder, såsom inom transportinfrastruktur, energieffektivisering eller omställning av energisystem (Bundesfinanzministerium, 2022, Government of the Netherlands, 2022). Det är också i linje med rekommendationer från bl.a. IMF som beskriver hur för Tyskland ”a green public investment push is urgently needed to crowd in private investment in clean technologies like renewable power” (IMF 2022b).

En investeringsdriven politik kan också bidra till att hantera effekten av pågående räntehöjningar. I dagsläget ökar räntehöjningarna kostnaderna för alla investeringar, även de som långsiktigt bidrar till att öka ekonomisk motståndskraft, till exempel i energieffektivisering, energiomställning och transportinfrastruktur. En investeringsdriven finanspolitik kan därför dämpa räntehöjningarnas långsiktigt negativa effekt på konkurrenskraft och klimatomställning.

Dessa möjligheter bör det bli möjligt att ta vara på även i Sverige.

Sverige har behov av en långsiktigt högre investeringstakt. I absolut närtid finns det goda skäl att undersöka hur strategisk lånefinansiering av investeringar som bidrar till långsiktig tillväxt och lägre inflationstryck kan kombineras med skattefinansierade satsningar på välfärden för att komplettera Riksbankens insatser för att få ned inflationen. Som vi sett i våra europeiska grannländer är denna typ av investeringar insatser som inte ruckar på finansmarknadernas förtroende för den statsfinansiella stabiliteten på det sätt som skett i Storbritannien (Reuters 2022).

Möjligheten att föra en modern investeringsdriven politik i Sverige på både kort och lång sikt hämmas dock av dagens utformning av det finanspolitiska ramverket. För att förtroendet för de offentliga finanserna ska kunna upprätthållas krävs rätt finanspolitiska verktyg, som svarar upp mot de ekonomiska utmaningar som samhället står inför. Om finanspolitiken inte klarar av att möta behoven hotar istället ett urholkat förtroende för såväl den politiska som den ekonomiska utvecklingen. Därför bör översynen av det finanspolitiska ramverket tidigareläggas.

Översynen bör syfta till en övergång från överskottsmål till balansmål för statsbudgeten. Vi bör också öppna upp för lånefinansiering av vissa strategiska infrastrukturprojekt med stor klimatnytta.

Det finns också flera andra delar av ramverket som är i behov av en översyn: Hur de olika delarna i ramverket hänger ihop, såsom samspelet mellan skuldankaret och överskottsmålet, men också hur ramverket förhåller sig till den bredare utvecklingen i samhället och i ekonomin i stort.

Ska vi ha chans att uppnå målet om full sysselsättning, ta oss an klimatkrisen och samtidigt långsiktigt bidra till förutsägbara prisökningar krävs ett moderniserat finanspolitiskt ramverk.

Referenser

IMF (2022a).

<https://www.imf.org/en/Countries/GBR#:~:text=IMF%20Statement%20on%20the%20UK,are%20engaged%20with%20the%20authorities.>

Bundesfinanzministerium (2022).
https://www.bundesfinanzministerium.de/Content/EN/Standardartikel/Press_Room/Publications/Brochures/german-draft-budgetary-plan-2023.pdf?__blob=publicationFile&v=2.

Government of the Netherlands (2022).
<https://www.government.nl/latest/news/2022/09/20/2023-central-government-budget-focuses-on-purchasing-power-and-major-future-challenges>.

IMF (2022b). <https://www.imf.org/en/News/Articles/2022/07/21/cf-germany-faces-weaker-growth-amid-energy-concerns>.

Reuters (2022). <https://www.reuters.com/markets/europe/tale-two-borrowers-investors-punish-britain-spare-germany-2022-09-30/>.

Markus Kallifatides (S)